

STOCKHOLM
CUISINE

Hanna Lindberg bij Boekerij:

Stockholm Confidential

Stockholm Cuisine

**HANNA
LINDBERG**

**STOCKHOLM
CUISINE**

*Chef-koks en sterrenrestaurants blijken een gevaarlijke
combinatie voor journaliste Solveig Berg...*

ISBN 978-90-225-8484-2
ISBN 978-94-023-1369-7 (e-book)
NUR 330

Oorspronkelijke titel: *STHM Grotesque*
Oorspronkelijke uitgeverij: Norstedts, Stockholm
Vertaling: Edith Sybesma
Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio
Omslagbeeld: © Arcangel
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2017 Hanna Lindberg by agreement with Grand Agency
© 2019 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

DEEL 1

Het eten ging aan de dood vooraf.

Misschien kwam het verschrikkelijke, toen het eenmaal gebeurde, me daarom zo vreemd bekend voor. Ik was nog maar een kind toen ik leerde hoe het voelde om een ander mens te doden. Onder de extreme omstandigheden die heersten zag ik het bijna als iets logisch. Alsof het werk in de keuken en het omgaan met vlees een leerschool waren geweest voor wat er zou komen. Alsof ik al met schuld was beladen, lang voordat de hemel boven onze groene heuvels verduisterd zou worden.

Ik heb mijn vader nooit gemist. Hoe zou je iemand kunnen missen die je nooit hebt gekend?

Hij was een vreemdeling, een zakenman op bezoek in onze stad.

Had hij mijn moeder in het restaurant met het mooie uitzicht ontmoet?

Dat wilde ik in ieder geval geloven. Ze maakte lange dagen. Ze zwoegde, waste af, ruimde op en veegde de vloer om de tafels van de rijke gasten heen. Haar meelokken naar zijn hotelkamer moet een fluitje van een cent zijn geweest. Ze heeft verteld dat hij elegant was en wist hoe hij zich moest gedragen. Hij kwam met beloften. Mijn moeder was toen zo jong, nog maar achttien of negentien. Ze droom-

de vast van iets anders, een beter leven met meer kansen. Geld, reizen, een opleiding. Er waren zo veel dingen waar hij haar mee naartoe had kunnen lokken. Waarschijnlijk had hij een gezin in zijn thuisland, maar dat weet ik niet. Het enige wat ik met zekerheid kan zeggen, is dat hij uit mijn leven verdween, net zoals veel later alle mensen die iets voor me betekenden zouden verdwijnen.

Toen het geheim zijn eigen vernietigende kracht had gekregen.

1

Maandag 10 september, 's avonds

Er werd over gespeculeerd, dat sterrenchef Florian Leblanc een ze-nuwinzinking zou krijgen. Dat hij uit teleurstelling over de gebeurtenissen van het afgelopen jaar het podium op zou stormen, het decor aan stukken zou slaan en de hele prijsuitreiking zou saboteren. Maar het was ook mogelijk dat hij zo veel kalmerende middelen zou slikken dat hij het allemaal met een stalen gezicht zou doorstaan. Als hij kwam.

Niemand wist het zeker.

Het werd steeds drukker aan de bar. Honderden armen werden gretig uitgestoken en de hoofd-barkeeper deed zijn best om iedereen snel een gratis glas bubbels aan te reiken. Er liepen topkoks rond, restaurantrecensenten, gastronomische inspirators, society-verslaggevers, bloggers en mensen uit de branche. Er klonk gekinkel van kristalglas. De mensen zoenden elkaar op de wang en wisselden roddels uit. Iedereen die er in de horecawereld van Stockholm toe deed, of ertoe wilde doen, was hier.

De journaliste Solveig Berg baande zich een weg naar het uiteinde van de uitgestrekte bar. Ze kwam naast een clubje baardige mannen terecht, die eruitzagen als uitbaters van een rustiek tentje met ambachtelijke pizza's en zuur bier, waarover ze vermoedelijk diepgaand zouden hebben gediscussieerd als ze zich niet precies hetzelfde hadden afgevraagd als Solveig. En wat alle andere mensen zich afvroegen die zich onder de kroonluchters van horecaterpempel Stockholm Grotesque bevonden, in de enorme zalen van het oude Beursgebouw aan het Stortorget-plein in Gamla Stan,

waar de uitreiking van de Gouden Koksmuts van dit jaar elk moment kon beginnen.

Hoe zou hij het opnemen?

De vraag naar de reactie van Florian Leblanc was een aangelegenheid die veel verder reikte dan de gesloten Facebookgroepen en Instagramaccounts van de fijnproevers. Als het gerucht klopte, en daar hield iedereen rekening mee, wachtte er namelijk een sensatie. Voor het eerst in de tien jaar dat de prestigieuze koksprijs nu werd uitgereikt, zou hij niet naar Florian Leblanc gaan, maar naar de persoon die hij volgens welingelichte kringen meer dan alles op de wereld verafschuwde: zijn voormalige partner Jon Ragnarsson.

Samen hadden ze de weergaloos succesvolle restaurants De Slachterije, Bistro Bisous en The Urban Farm bestierd. Restaurants die stuk voor stuk onderscheidingen en Michelinsterren hadden gekregen en een paar maanden na opening al op de lijsten van 's werelds beste restaurants terecht waren gekomen. Ze hadden voor sensatie gezorgd door van blad- en korstmossen delicatessen te maken en door dwergkippen tussen de voeten van de gasten over de vloer te laten scharrelen, voordat ze op het bord belandden. Geld en roem waren over de twee koks uitgestort, die werden gezien als de grondleggers van een nieuwe gastronomische golf in Scandinavië, en die van Stockholm een van de populairste gourmetsteden van Europa hadden gemaakt. Alles wat ze aanraakten leek in goud te veranderen.

Totdat Florian er opeens mee was gestopt.

Toen de hoofd-barkeeper langs Solveig liep, pakte ze snel een glas wijn. Om haar heen werden hapjes rondgebracht op grote glazen schalen. Croustades met gekonfijte varkenswang en vlezige koningskrab. Langzaam gegaarde prei, belegen pecorino en zee-egel. De smaken van het jaar, getekend: Jon Ragnarsson. Een paar bloggers begonnen foto's te maken van de delicatessen, terwijl ze hun verrukking kenbaar maakten: 'Ongelooflijk, wat een diepte heeft die kaas.'

Solveig keek snel naar haar spiegelbeeld in een van de vergulde rococospiegels achter de bar. De zwarte jurk zat onaangenaam

strak op de rug en ze had opeens het gevoel dat haar sneakers met witte zolen een paar maten waren gekrompen. Haar schouderlange blonde haar, dat ze gewoonlijk los droeg, had ze in een harde knot gebonden. Kwam het door de kleren of door het haar dat ze zich niet prettig voelde?

Ze maakte de knot iets losser en proefde de zee-egelkaviaar.

De kuit van het stekelige zeedier heette zacht en vol te zijn, maar smaakte flauw. Solveig spoelde het goede weg met een grote slok wijn, maar de vieze smaak bleef zitten.

Ze moest zichzelf eraan herinneren waarom ze hier was.

Haar hoofdredacteur Vanja Stridh had haar hiernaartoe geroepen. Vanja zou zelf de grote prijs, de Gouden Koksmuts, uitreiken, ook al was ze net als Solveig niet erg goed in het maken van een sociaal praatje en had ze eigenlijk een hekel aan dit soort bijeenkomsten. Dat ze überhaupt was gevraagd, was best een beetje vreemd.

Vanja Stridh had jarenlang als restaurantredacteur gewerkt, maar was door het grote dagblad waar ze werkte uitgekocht omdat men vond dat haar journalistiek adverteerders afschrikte. Met haar vertrekpremie had ze een eigen diepgravende nieuwssite opgezet, Dark Tables, en daarna Solveig als enige medewerker gerekruteerd. Vanja zei altijd dat de site zich ten doel stelde de waarheid te onthullen, hoe ongemakkelijk die ook was. Kookkunst en restaurantbezoek waren een zaak van iedereen en verdienden volgens haar iets beters dan een beroepsgroep die luxe gratis lunches afliep om daarna thuis welwillend te schrijven over degene die had getrakteerd.

Vanja werkte al wekenlang aan een onderzoek dat bijna al haar tijd opslokte en dat zo geheim was dat ze zelfs aan Solveig niet had kunnen vertellen waar het over ging. Maar vandaag zou Solveig dat eindelijk te horen krijgen. Eerst was het de bedoeling geweest het bij een kopje koffie in het appartement van de hoofdredacteur in Hammarby Sjöstad te bespreken, maar Vanja had afgezegd. Slechts een halfuur voordat het gala van start zou gaan, had ze iets van zich laten horen en gezegd dat ze elkaar in plaats daarvan bij de uitreiking zouden ontmoeten.

Er kwamen nog steeds feestelijk geklede gasten aan over de rode loper, waar Karl Fredrick Unge, de gastheer van vanavond, hen welkom heette. Hij was de producent van het evenement en een van de echte zwaargewichten in fijnproeversland. Een elegante man van rond de zestig met licht grijzend haar, grote gebaren en een scherpe blik. Bekend om zijn excentrieke stijl, gerespecteerd om zijn kennis en vaardigheden en gevreesd om zijn macht. Een man met wie velen op goede voet wilden staan, aangezien er grote geldbedragen op het spel stonden. Het prijzengeld van een half miljoen was niet niks, maar toch een kleinigheid vergeleken met de waarde van de prijs voor het restaurant van de winnaar. Nu begroette hij iedereen met een rechte rug en een handdruk waarvan je de stevigheid aan het gezicht van de gasten kon aflezen. Het viel Solveig op dat sommigen naar de kant werden gehaald om te poseren voor een fotowand, terwijl minder bekende gasten snel verder werden gewenkt.

Het gedrang begon ondraaglijk te worden. Solveig hoopte dat Vanja haar zou opzoeken zodra ze de prijs had uitgereikt en dat ze dan naar haar appartement zouden gaan of naar een andere plaats waar ze ongestoord konden praten.

Eindelijk leek er iets te gebeuren.

Er barstte een spontaan applaus los. De baardige mannen naast Solveig juichten, iemand floot zo hard op zijn vingers dat haar oren er zeer van deden. Ze hapte naar adem en keek naar de rode loper.

Eerst kwam er een gevolg van assistenten.

Daarna een stoet van lange, gebruinde fotomodellen.

Ten slotte Jon Ragnarsson zelf.

De smoking zat zo strak om zijn buik, dat de stof rimpels trok op de rug. Hij haalde een nonchalante hand door zijn kortgeknipte haar, dat glom van de gel en misschien ook van het zweet. Zijn gezicht was blozend en breed, zijn kin week iets terug. Jon Ragnarsson werd geëscorteerd door zijn vrouw aan de ene kant, een geblondeerde schoonheid met een verleden als docusoapster, en een oudere vrouw, vermoedelijk zijn moeder, aan de andere kant. Hij voerde zijn gebruikelijke show op voor de camera's, hij grijns-

de breed, knipoogde, maakte een cowboydraai en stak een wijsvinger uit naar de lens. De camera's liepen. Zijn vrouw liet een sprankelende glimlach zien en deed haar best om schoonmoeder ook op de foto te krijgen, maar de oudere vrouw verspilde geen tijd en bewoog resoluut in de richting van de bar.

Het geroezemoes kwam weer op gang, evenals de speculaties.

Solveig hoorde ze aan alle kanten. Waar was Florian? Had hij bij de deur rechtsomkeert gemaakt, was hij woedend weggestormd? De stemming was merkbaar opgefokt. De barkeeper werkte hard. Iedereen leek voorafgaand aan de prijsuitreiking en het daaropvolgende banket zowel een derde als een vierde glas te willen nemen.

Solveig kreeg Vanja in het oog, vooraan bij het podium. Ze was in gesprek met Karl Fredrick Unge. Vanja zei iets waar hij om moest lachen, een lach die zich meteen verspreidde naar de jongere koks die in een halve cirkel om hem heen stonden. Er kwam iemand naar hen toe, die Karl Fredrick Unge discreet op de schouder tikte en iets in zijn oor fluisterde, waarop zowel hij als Vanja zich omdraaide en naar de fotowand keek.

Het werd stil. Alleen de camera's waren te horen.

Florian Leblanc was gearriveerd.

Hij stond alleen voor de achtergrond met de logo's van de sponsors. Solveig keek naar zijn lange, magere gestalte, die aanleiding had gegeven tot zoveel grapjes; er werd gezegd dat iedereen dol was op zijn eten, alleen hijzelf niet. In het slank gesneden kostuum zag hij er nog slungeliger uit. Hij glimlachte professioneel naar de fotografen, maar zijn blik, de donkere ogen die anders vuur schoten, was leeg.

Toen iedereen genoeg had, verliet hij de loper.

Het leek wel of de zee zich deelde waar hij liep, de mensen gingen opzij, deden een stapje naar achteren, maakten plaats. Hij liep naar de grote zaal en bleef een paar meter van Solveig af staan. Ze zag dat hij een glas in zijn hand kreeg, dat hij meteen leegdronk. Moest ze naar hem toe gaan en snel een paar interviewvragen stellen? Misschien kon het een interessant artikel worden. Toen Florian vorig jaar Stockholm Grottesque onverwacht had verlaten om zuurdesembrood te gaan bakken in een afgelegen bakkerijtje

in Enskede, nam iedereen aan dat het een nevenactiviteit was of een dekmantel, en dat hij in werkelijkheid experimenteerde met nieuwe menu's voor een komend restaurantproject. Koks op zijn niveau sloten hun zaak wel vaker op het hoogtepunt om die vervolgens in een heel nieuwe gedaante weer te laten herrijzen. Maar de tijd was voorbijgegaan en Florian bakte nog steeds brood.

Solveig werd in haar gedachten gestoord door het geluid van dramatische strijkers uit de luidsprekers. Rode, blauwe en groene schijnwerpers verlichtten het vertrek. Het was zover.

Karl Fredrick Unge stapte het podium op en nam het applaus met een knikje in ontvangst. Hij nam plaats bij het spreekgestoelte en stak theatraal een hand op, glimlachte, knikte nog eens en wachtte tot het stil werd. Toen vulde hij zijn longen met lucht en zei met zijn krachtigste stem: 'Dames en heren en alles ertussenin, welkom bij de nieuwste editie van de Gouden Koksmuts!'

Hij keek op zijn tekstkaartje. Hij hield een korte toespraak over de wedstrijd, stipte aan dat het net zo goed om de promotie van het product ging als om de persoon en zei dat hij blij was dat hij als wedstrijdgeneraal iets kon doen om de gastronomie te beschermen. Toen hij klaar was, keek hij op en draaide zich om naar Vanja, die nu klaarstond in de coulissen.

'De koks zijn als de dood voor haar. De restaurateurs hebben 's nachts nachtmerries waarin ze door haar te kijk worden gezet. Ik heb zelfs gehoord dat de koeien in de wei in al hun vier magen een knoop krijgen wanneer ze aan haar denken,' zei Karl Fredrick.

Iedereen lachte en de sfeer kwam er goed in.

'De prijs wordt uitgereikt door de meest ervaren en meest gevreesde restaurantrecensent, de oprichter van de onthullende nieuwssite Dark Tables. De vrouw die je beslist niet in je restaurant wilt hebben. Kom maar naar voren, Vanja Stridh!'

Het applaus nam in sterkte toe.

Vanja pakte de punten van haar nachtblauwe jurk bij elkaar en liep de drie treden op naar het spreekgestoelte, waar het beeldje, een gouden koksmuts, in afwachting van de uitreiking stond te glimmen. Ze zette de microfoon op de goede hoogte en leunde naar voren.

‘Dank je wel, Karl Fredrick.’

Solveig zag hoe Vanja naar hem keek, dat ze hem een hele poos in de ogen keek voordat ze verderging.

‘De uitreiking van de Gouden Koksmuts is een zeer bijzonder evenement en ik vind het natuurlijk erg fijn, en ook een beetje spannend, om hier vanavond te zijn.’

Karl Fredrick knikte tevreden en wist het publiek mee te krijgen in een applaus.

‘Dank u wel,’ zei Vanja kort.

Op de muur achter haar werden zwart-witportretten geprojecteerd van de genomineerde koks.

Op de haar eigen manier, op een toon die noch invoelend noch geïmponeerd klonk, las ze de namen en de jubelende motiveringen voor. Ze laste slechts af en toe een plichtmatige pauze in.

‘De eerste genomineerde van vanavond is... Linda Berner. Ze heeft de Italiaanse keuken met de Scandinavische verbonden op een manier die niemand koud laat. Ze blijft koppig haar eigen gang gaan, met een strakke stoutmoedigheid die aandacht verdient.’

Het publiek klapte.

‘De tweede genomineerde van vanavond is... Florian Leblanc. Het wonderkind en de vaste ster van de gastronomie heeft jaar in jaar uit blijk gegeven van zijn unieke culinaire competentie en mag zich al een heel decennium lang Gouden Kok noemen. Na een kort... uitstapje wachten we nu allemaal in spanning op zijn volgende stap.’

Het gejuich nam in sterkte toe. Maar er zat ook iets nerveus in. Er hing een trillende elektriciteit in de lucht.

‘Last but not least, de derde genomineerde van vanavond is... Jon Ragnarsson. De beste vleeskok van Zweden, die heeft bewezen dit restaurant... Stockholm Grottesque... op eigen houtje met een creatieve, vooruitziende blik op te kunnen stuwen... in een richting die de hogere gastronomie toegankelijk maakt voor een breed publiek, zonder daarbij in te boeten aan visie of kwaliteit.’

Stilte.

Iedereen, inclusief Linda Berner zelf – die niet aanwezig leek te

zijn – wist dat zij maar een alibi was, een naam die was toegevoegd om de wedstrijd een relevanter aanzien te geven, alsof die breedte en diversiteit had. Terwijl het in werkelijkheid tussen Jon en Florian ging.

Een in het zwart geklede toneelknecht kwam het podium op met een goudkleurige envelop. Vanja kreeg hem aangereikt, maakte hem open en las zwijgend. Solveig probeerde haar gezicht te lezen, maar haar uitdrukking verried niets.

‘De Gouden Koksmuts van dit jaar gaat naar...’

Er ging een gemurmel door de zaal.

Solveig zag dat Jon Ragnarsson een hoge borst opzette en, zeker van de overwinning, zijn vrouw naar zich toe trok en haar zoende, klaar om het podium op te stappen. Ze wierp een blik in Florians richting, maar zag hem niet meer. Misschien had hij zijn plaats verlaten om zich een weg naar voren te banen, ervan overtuigd dat het ondanks alles toch zijn naam zou zijn die werd uitgeroepen.

Tromgeroffel.

Vanja’s stem in de microfoon: ‘Met zijn klassieke kookkunst in een modern jasje en met zijn directe benadering van zowel gasten als ingrediënten heeft hij zichzelf en de Zweedse gastronomie naar een heel nieuw niveau getild.’

De kroonluchters aan het plafond flikkerden.

‘De winnaar van de Gouden Koksmuts van dit jaar is... Jon Ragnarsson.’

Er klonk gezoem en alles werd donker. Pikdonker. Hoorde dit erbij? Het applaus ebde weg en werd vervangen door een aarzende ongerustheid. Solveig voelde een harde duw in haar zij, iemand ging op haar tenen staan. Ergens op het toneel hoorde ze de stem van Karl Fredrick Unge. Hij maande tot kalmte.

‘We lijken door een stroomstoring te zijn getroffen.’

Op dat moment was er een paar meter voor hem een flits te zien. Uit een ooghoek leek het de vlam van een wapen dat was afgevuurd.

Het vertrek trilde van de klap.

Iemand schoot een kogel af naar het toneel.

2

Maandag 10 september, 's avonds

De stilte die op het schot volgde, duurde een seconde of wat. Daarna kwam het geschreeuw. Om Solveig heen barstte de paniek los. Van alle kanten kwamen mensen, ze drongen door het donker naar voren in de hoop een uitweg te vinden. Er ontstond een enorme druk, een golf die alle kanten op ging. Solveig probeerde haar armen uit te steken om lucht te krijgen, maar die werden meteen weggeslagen. Ze voelde weer een harde duw in haar rug, werd naar voren gezogen en daarna weer naar achteren, ze werd naar links en naar rechts geduwd in het tumult.

Ze kreeg iets te pakken waarvan ze dacht dat het de bar was, misschien dezelfde waar ze zonet bij had gestaan, en hield zich er met beide handen aan vast. Ze ademde in en uit. Ze deed haar best om kalm te blijven. Misschien was er gewoon iets misgegaan. Was er iets doorgebrand in de meterkast. Of was er een startpistool gebruikt dat het begin van een nieuw tijdperk in de Stockholmse horeca moest inluiden. Er hoefde niemand gewond geraakt te zijn. Er hoefde niets ernstigs te zijn gebeurd. Solveig hield zich vast aan de bar, alsof het de reling was van een schip in de storm.

Haar chef stond waarschijnlijk al buiten.

Misschien had Vanja al een soort eerste verzamelplaats geregeld en was ze orde gaan scheppen in het gewemel van geschokte mensen. Zo iemand was ze, rustig en resoluut te midden van de chaos. Ze was iemand die het als haar plicht beschouwde om anderen altijd eerst te helpen. Een maand geleden nog maar had ze Solveig aangemeld voor een cursus reanimatie, aangezien ze dat als een

verplichting zag, een basisvaardigheid die elke burger moest hebben om een onbekende te kunnen redden.

Solveig schrok.

Er klonk een scherpe, doordringende knal op een paar meter afstand van haar. Een van de zware glazen schalen met hapjes was op de grond beland en op de kalksteen aan gruzelementen gevallen.

Solveig durfde haar rechterhand van de bar los te maken om in haar tas tussen pinpassen, pennen en notitieboekjes te zoeken. Eindelijk vond ze haar telefoon. Ze haalde hem uit de tas, zette de zaklamp aan en scheen met een zwaaiend gebaar om zich heen. Solveig zag de paniek in de ogen, de bleke, geschrokken gezichten. Heftige uitroepen, bange stemmen, flarden van zinnen over aanslagen en dood. Huilende mensen die het alarmnummer belden en zeiden dat er iets vreselijks was gebeurd, dat ze in leven waren maar de uitgang niet konden bereiken.

Na verloop van tijd – hoe lang het had geduurd viel onmogelijk vast te stellen – flikkerde het licht een paar keer.

De lampen gingen weer aan, de wereld was er weer.

Solveig hoorde stemmen die de mensen maanden om aan de kant te gaan en al gauw zag ze ambulanceverpleegkundigen die op weg waren naar binnen. Het gebroken glas kraakte onder hun schoenen, terwijl ze zich de zaal binnendrongen. Ze zag mensen die in het donker waren gevallen, die zich bezeerd hadden of onder de voet gelopen waren. Haar blik ging naar het podium, waar drie personen op hun knieën zaten met hun handen over iets heen. Solveig deed een paar stappen naar voren en zag de contouren van een lichaam. Daar lag een zwaargewonde persoon.

De ambulancemedewerkers kwamen met een brancard en namen het over. Ze legden de gewonde erop.

‘Schotwond in de romp,’ riep iemand. ‘Uitgebreide bloeding.’

Even kon Solveig een glimp van het gezicht van de gewonde opvangen. Ze zag het kortgeknipte, donkere haar, het hoge voorhoofd en de scherpe, ietwat spitse kin.

Een ijzige kou vervulde Solveig.

Het was Vanja.

3

Dinsdag 11 september, 's ochtends

Lennie Lee rende de stenen trappen op naar het Techniekgebouw, de bruine bakstenen burcht in de Flemingatan. Hij voelde zich licht. Met drie treden tegelijk, hij vloog bijna. Hij was vandaag jarig, hij werd negenendertig, en hij kon zich slechtere manieren voorstellen om dat te vieren. De zwaarmoedigheid en de hoopeloosheid waren weg. De twaalf maanden in de Asptuna-inrichting leken nu net zo ver weg als heel zijn oude leven.

Hij had een tweede kans gekregen.

Misschien wilde het universum het zo, bedacht hij. Misschien had het allemaal toch een betekenis. Misschien was het ergens voor nodig geweest dat hij een tijdschrift vol schaars geklede glamourmodellen was begonnen, zijn levenswerk had laten instorten en bijna ten onder was gegaan. Misschien had hij dat nodig gehad om zijn weg te vinden. Zijn enige weg.

VERKEERSKANTOOR, las Lennie op een donkerblauw metalen bord op de zevende verdieping. Eerder had hij alle contact met de ambtenarij zo veel mogelijk vermeden. Het ingewikkelde gedoe, de starheid, de enigszins verbitterde ambtenaren die hun frustratie, en in bepaalde gevallen hun teleurstelling over het leven, afreagerden door moeilijk te doen en hun bureaucratische spaken in te snel draaiende wielen te steken. Maar ditmaal had hij niets om zich zorgen over te maken. Hij had alles vanaf het begin goed gedaan. Via het reclasseringsprogramma van het gevangeniswezen had hij hulp gekregen bij het aanvragen van de vergunningen die nodig waren en het was soepeler gegaan dan hij had verwacht. De

firmanaam Loco Lee's was meteen goedgekeurd en in het Handelsregister opgenomen. De alcoholvergunning kwam snel daarna. En het belangrijkste van alles, de standplaats van zijn rijdende bar: het Stortorget in hartje stad.

Lennie keek naar zichzelf met behulp van de camera van zijn mobiel.

De gebleekte highlights waren verdwenen, net als het zonnebankbruin en de rest van zijn oude ik: de gouden kettingen, de laag uitgesneden shirts, de witte spijkerbroeken. Hij had zijn donkere haar laten groeien en droeg het achterovergekamd in een knotje. Zijn eerder gladgeschoren kin was bedekt met een niet al te dunne baard.

Hij was door het leven getekend, maar de ervaring stond hem goed. Misschien zou hij eindelijk serieus worden genomen.

Bij de receptie vroeg hij naar Buster Hansson en hij kreeg de instructie om langs de koffieautomaat te lopen tot aan het eind van de gang, waar de behandelend ambtenaar zat. De mail was gistermiddag laat gekomen, een haastige oproep om 'verdiepende informatie' in ontvangst te komen nemen. Waarschijnlijk ging het over de drankvergunning. Er stond hem vast een preek te wachten dat hij goed in de gaten moest houden hoeveel elke gast dronk en dat hij dronken gasten niet mocht schenken. Een formaliteit.

De donkere eikenhouten deur zag er net zo uit als alle andere, met een klein verschil. De naam van Buster Hansson stond gestempeld op een elegant zilveren plaatje, en niet op een strookje lettertape, zoals bij de kamers van zijn collega's. Lennie klopte aan. Er kwam geen reactie. Hij klopte nog een keer, harder. Toen ging er een groen lampje branden.

Het kantoor zag er niet zo uit als hij zich had voorgesteld. Er stroomde harde muziek uit de eivormige speakers. Een cluster van woorden werd op een van de wanden geprojecteerd. *Dare to be different. Fab foodie. Blogging bureaucrat.* Achter het bureau zat de behandelend ambtenaar zelf, een man met hoge jukbeenderen, een kleine neus en een geprononceerde kin. Een witte, gebreide sjaal, die een paar slagen om zijn hals gewikkeld zat, paste goed bij zijn al even witte bril. Zijn haar was roodgeverfd en zijn huid werd

bedekt door een dun laagje poeder. In zijn ene hand hield hij een stressbal.

‘Doe de deur dicht, wil je,’ zei Buster Hansson zonder op te kijken.

Lennie slikte een sarcastische opmerking in.

‘Martin Lenholm,’ zei hij.

De spieren rondom zijn mond moesten hard hun best doen. Hij zou nooit wennen aan zijn echte naam. ‘Martin Lenholm’ voelde als een etiket dat hem was opgeplakt en dat niet wilde blijven zitten, ook al was die naam echter dan de meeste andere dingen in de afgelopen tien jaar van zijn leven.

Busters handdruk was kort en klam.

‘Zo...’ zei Lennie en hij ging in de bezoekersstoel zitten. Hij liet zijn breedste glimlach zien, om het nare gevoel te verdrijven dat hij opeens had.

‘... Je had informatie voor me.’

Buster klikte een paar keer met zijn muis en tikte met nerveuze vingers iets in op zijn computer. Die gaf brommend van zijn onwil blijk. De ambtenaar knipperde een paar keer met zijn ogen op een manier die aangaf dat hij met zijn gedachten elders was.

‘Ik zou een soort verdieping krijgen,’ bracht Lennie hem in herinnering.

Een paar jaar geleden zou hij niet de moeite hebben genomen om hier te komen. Maar nu werd hij in de gaten gehouden en was hij genoodzaakt het spel volgens de regels te spelen.

‘Ja, precies... Hier hebben we je,’ zei Buster en hij draaide het scherm, zodat ze de stukken die Lennie een paar maanden geleden had opgestuurd allebei konden zien.

Hij keek naar zijn ‘mobiele eetwarenkraam’ zoals de foodtruck, of liever de barmobiel, in prozaïsche ambtenarentaal heette. Een oude Amerikaanse FedEx-bestelwagen die hij op internet had gevonden en had laten overspuiten. Eerder had die al als falafelbar dienstgedaan op de Reeperbahn in Hamburg. Een keuken van roestvrijstaal, een grote baktafel, een serveerluik met menukaarten aan de rechterkant, geheel volgens de voorschriften. Nu was hij turquoise gespoten met cocktailglazen, schijfjes limoen en kleine

taco's op het metaal. Er reden al honderden foodtrucks door de straten van Stockholm, maar ook al was het tegenwoordig mogelijk een drankvergunning te krijgen, toch leek niemand nog op het idee te zijn gekomen dat je iets anders kon serveren dan bier in flesjes met rare etiketten. En het geld zat in de drank.

‘Echt een mooie auto,’ zei Buster. ‘Jammer alleen dat...’

De ambtenaar stopte midden in een zin. Hij kuchte en begon weer in de stressbal te knijpen.

‘Dat wat?’ vroeg Lennie en hij fronste zijn voorhoofd.

Hij was extreem zorgvuldig geweest. Hij had lange dagen in de leeszaal van de gevangenis zitten studeren op hoe het moest. Elk voorschrift en elk artikel. Hij had alles geleerd over zowel de import van auto's als over levensmiddelenhygiëne en het schenken van alcohol. Het eten en het menu mochten geen verplicht nummer lijken; om een drankvergunning te krijgen moest je een complete restaurantkeuken hebben en het was belangrijk om gastronomische ambitie te tonen in de aanvraag – en om duidelijk te maken dat het ging om een restaurant dat een beetje alcohol bij het eten serveerde en niet andersom. Om die reden had hij er zelfs een menu bij gedaan met alle Mexicaanse gerechten die hij kon bedenken.

¡Carnitas!

¡Fish tacos!

¡Pico de gallo!

‘We hebben een zware werklust gehad na de vakantie,’ zei de ambtenaar.

Buster Hansson haalde een dikke zwarte ordner uit een kast en vouwde een groot vel papier uit over het bureau. Lennie herkende de tekening van het Stortorget. Die had hij zelf opgestuurd. Maar nu zag die er anders uit. Iemand was met een rode pen bezig geweest en had op zijn standplaats een groot vraagteken gezet.

Buster Hansson schoot niet op met zijn verhaal.

‘Er blijkt helaas iets mis te zijn gegaan bij de behandeling,’ zei hij.

‘Pardon?’ zei Lennie.

‘We hebben maar een beperkt aantal vergunningen te vergeven en die zijn voor deze periode net op.’

Op? Wat bedoelde hij?

‘Het spijt me. Er is geen tijd geweest om onze systemen te updaten,’ zei Buster.

‘Maar...’

Lennie begreep het niet. Zijn aanvraag was al goedgekeurd.

‘De stad heeft een zekere overrepresentatie vastgesteld in het gebied in kwestie,’ zei Buster. ‘Zoals het er nu uitziet, moet je nog even wachten.’

‘Hoe lang?’

Stilte.

‘Een jaar. Of langer.’

‘Serieus,’ zei Lennie en hij stond op. ‘Dit kun je niet menen.’

De stressbal gleed uit Buster Hanssons hand en landde met een doffe plof op de vloer.

‘Toch wel,’ zei de behandelend ambtenaar kortaf.

4

Dinsdag 11 september, 's ochtends

Vanja Stridh had haar ogen dicht. Het lichaam werd in de gaten gehouden door machines die piepten en knipperden. Infuusslangen liepen naar beide elleboogholten en er werd bloed toegevoerd door een dikke naald in de externe halsader.

Solveig keek naar het plafond.

Er wordt beweerd dat de ware aard van een mens pas onder sterke druk duidelijk wordt. Bij ernstige ongelukken, crises en dood. In de chaos die losbarstte na het schot was de reanimatiecursus waar Vanja haar naartoe had gestuurd ver weg. Solveig was als verlamd blijven staan, ze had zich vastgeklampt aan de bar en niets gedaan. Belangrijke seconden, misschien minuten, waren verloren gegaan.

Die gedachte was ondraaglijk.

Als Vanja had kunnen praten zou ze Solveig hebben gevraagd haar dit zelfverwijt te besparen en zich bezig te houden met dingen die ze hier en nu kon beïnvloeden. Vanja had een nuchtere kijk op het leven. Hoeveel tegenslag zij of mensen in haar omgeving ook ontmoetten, er was maar één optie: doorwerken!

Het rook naar ontsmettingsmiddelen. Vanja's ademhaling werd een ruisend geluid in het beademingsapparaat. Haar zwarte haar vloede als een schaduw uit over het kussen. Haar pony deelde zich in het midden en legde het hoge voorhoofd bloot. Hoewel het ademmasker zowel mond als neus verborg, was de vastbesloten trek op haar gezicht goed te zien.

Doorwerken.